Č. 2 | ZÁŘÍ 2026 | ROČNÍK XVIII

2/26

DOBRÉ ZPRÁVY

Časopis Výboru dobré vůle — Nadace Olgy Havlové

JIŘÍ ČELOUD

Jsem tím, kým jsem chtěl být... A takhle to má asi být...

ISSN 2336-596X

VÁŽENÍ A MILÍ ČTENÁŘI,

podzimní měsíce jsou pro Nadaci Olgy Havlové obdobím, kdy se propojuje pohyb, setkávání, a především ochota pomáhat druhým. Také letos nás čekají dvě tradiční sportovní události, které mají vedle radosti ze společně stráveného času i velmi konkrétní smysl. Běh dobré vůle Nadace Olgy Havlové pomáhá rodinám, které se ocitly v náročné životní situaci, zatímco výtěžek ze zářijového Golfu dobré vůle poputuje na podporu dětí s neurologickým onemocněním. Obojí je pro nás cennou příležitostí potkat se s lidmi, kteří naši práci podporují, a společně proměnit energii a nadšení ve skutečnou pomoc.

O síle člověka překonávat překážky vypráví také příběh Jiřího Čelouda, letošního laureáta Ceny veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové. V rozhovoru, který najdete v tomto čísle, otevřeně mluví o tom, jak se po vážném úrazu vyrovnával s novou životní situací. Místo rezignace se rozhodl hledat nové možnosti, jak žít aktivně a naplno. Své zkušenosti dnes předává dál a ukazuje, že ani zásadní životní změna nemusí znamenat konec plánů, radosti či smysluplného života. Jeho příběh je připomínkou toho, co všechno dokáže odhodlání, trpělivost a víra ve vlastní síly.

V těchto dnech se zároveň blíží Měsíc dobročinné závěti, do kterého se naše nadace každoročně zapojuje. Vnímáme jej jako prostor k zamyšlení nad tím, jak můžeme pomáhat i s výhledem do budoucnosti. Dědictví, která nám lidé odkazují, jsou projevem mimořádné důvěry a zároveň pokračováním jejich hodnot a přesvědčení. Za 35 let existence nadace jsme měli možnost poznat příběhy mnoha dárců a dárkyň, kteří se rozhodli myslet na druhé i prostřednictvím svého odkazu. Jedním z nich je také příběh paní Ireny Pschornové, který vám máme tu čest přiblížit v rozhovoru s její neteří, s níž jsme se spojili až z daleké Austrálie. Její vyprávění nám umožňuje nahlédnout nejen do života paní Ireny, ale také do motivací a hodnot, které ji vedly k rozhodnutí podpořit druhé i prostřednictvím svého odkazu. Důvěry všech dárců a dárkyň, kteří se rozhodli myslet na budoucnost a pokračování své pomoci i po svém odchodu, si nesmírně vážíme. S úctou na ně vzpomínáme a děkujeme jim, že nám umožňují jejich poselství solidarity předávat dál.

Děkujeme, že jste s námi, a přejeme vám příjemné čtení plné zajímavých příběhů a inspirace.

› *Monika Granja*
ředitelka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové

VÝBOR DOBRÉ VŮLE
Nadace Olgy Havlové

Posláním Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové je pomáhat lidem, kteří se pro svůj nepříznivý zdravotní a sociální stav těžko včleňují do společnosti a nemohou se bez pomoci druhých sami o sebe postarat. Svým působením se nadace snaží o rozvoj duchovních hodnot, vzdělání, ochranu lidských práv a všeobecně uznávaných humanitárních hodnot.

DOBRÉ ZPRÁVY
Časopis Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové

Vychází 8. září 2026
Redakční rada: Monika Granja, Tereza Kopelentová, Veronika Širc
Jazykové korektury: Monika Granja, Tereza Kopelentová, Hana Laksarová
Grafika: Pavlína Najfusová
Foto na obálce: archiv J. Čelouda
Vydal: Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, Senovážné nám. 2, 111 21 Praha 1, vdv@vdv.cz, www.vdv.cz
Časopis je určen pro dárce a partnery Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové
Časopis je neprodejný
ISSN 2336-596X

EXPEDICE NA HANDBIKU MĚ NEUVĚŘITELNĚ POSÍLILY A DODALY MI V ŽIVOTĚ SEBEJISTOTU

Text Veronika Širc, foto Archiv Jiřího Čelouda / Anna Šolcová

Když Jiří Čeloud přijel na pódium přebrat letošní Cenu veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové, mluvil bez velkých gest. Pokorně, bez předem naučených frází.

Jeho život se změnil u rybníka. Nerozvážný skok do vody v 16 letech znamenal upoutání na vozík. Po úrazu se musel znovu učit základní věci. Jak se obléknout. Jak si vyčistit zuby. Jak si udělat snídani… Úrazem ale jeho život neskončil. Naopak ho nasměroval tam, kde může své zkušenosti předávat dál. Jirka se stal instruktorem soběstačnosti v Centru Paraple. Pomáhá lidem, kteří procházejí stejnou zkušeností – jak zvládnout vše od ranní hygieny až po naložení vozíku do auta.

A dobrodružné cesty na handbiku, které ho v minulosti dovedly do Maroka, na Island nebo do Izraele, vyměnil za dobrodružný rodinný život…

Jiří Čeloud s emeritním biskupem Václavem Malým a Annou Šabatovou na předávání Ceny Olgy Havlové 2026.

Jirko, máte za sebou prestižní ocenění – na jaře jste získal Cenu veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové. Na tuto cenu jste byl nominován. Ale kdybyste si ji sám sobě mohl dát za nějakou svou jedinečnou vlastnost, za co by to bylo?
Teda, to je těžká otázka. Děkuji za ni. Možná, že bych si ji dal za kuráž. Za kuráž lomeno odvahu, která mi pomohla posunout se v životě dál a žít nakonec relativně normální život tak, jak jsem si přál. Kuráž mi pomohla vstoupit do toho opravdového života se vším dobrým a špatným, co k tomu patří.

Vám se život stočil jiným směrem v 16 letech, kdy jste skočil po hlavě do rybníku. Byl jste tehdy u vody s kamarády? Jednalo se o mladické hecování?
Je to vlastně docela příběh… Začal tím, že jsem byl den před úrazem s kamarády u jiného rybníka a tam, než jsme skočili šipku, nejdříve jsme to zkoušeli po nohou. Ale druhý den na novém místě jsme to už neudělali. A já jsem tomu vlastně moc nerozuměl, proč se to stalo. Ale přijal jsem to. Jednalo se o mladickou hloupost, která je poměrně běžná – vidím to u lidí v Centru Paraple, kde pracuji. Asi po třinácti letech se mi však ozval spolužák, který tam tehdy skočil několik vteřin přede mnou. Řekl mi, že to bylo z jeho strany hrozně vyhecované, že tam skočíme. Vzpomínal na to, že skočil první a narazil hlavou do dna a celý se odřel. Když mě viděl ve vodě, jak tam ležím a nehýbu se, věděl, že je to velký průser. Běžel mi hned na pomoc. Ale musím říct, že mi hodně pomohlo, když jsem se dozvěděl, že jsem nebyl ten trouba úplně sám, ale že to tenkrát bylo takové kolektivnější.

V současnosti působíte jako instruktor soběstačnosti. Co všechno si pod touto profesí může člověk představit?
Abych řekl všechno, to bychom tady byli hodně dlouho. (úsměv) Když si každý člověk představí, co všechno za den musí udělat, že musí vstát z postele, obléct se, vyčistit si zuby, opláchnout se, udělat si snídani, jít na autobus nebo do auta, jet do práce, do školy nebo za koníčky… Tohle všechno se mění s úrazem. A toto všechno se musí člověk naučit, aby mohl v životě zase fungovat.

Měl jste také k ruce instruktora soběstačnosti, když se vám stal úraz?
Samozřejmě mi tehdy pomáhaly ergoterapeutky v Košumberku, později i v Centru Paraple. Hodně mi pomáhal i kolektiv, který byl se mnou na spinálních jednotkách. Podpora ze strany jiných vozíčkářů byla enormní, neuvěřitelně motivační. Nicméně s instruktorem soběstačnosti jsem se tehdy nesetkal. Nicméně tato pozice je v České republice už možná dvě desetiletí. Myslím si, že je to plnohodnotná pozice ve spinálním systému. Už nejsme jenom instruktoři soběstačnosti, ale existují mezi námi i peer mentoři, což je rozsáhlá služba České asociace paraplegiků, která má už ke dvaceti peer mentorům a mentorkám, kteří jezdí za lidmi už od spinální jednotky poměrně brzo po úrazu. S těmito lidmi jsou průvodci tak dlouho, jak je potřeba. Třeba i několik let.

Než jste začal dělat tuto práci, řekl vám někdo, jak lektorovat, jak správně předávat druhým informace, nebo to bylo přirozené, že ani nebyl potřeba zácvik?
Instruktorem soběstačnosti se asi nemůže stát každý. Kromě kreativity by totiž měl mít v sobě i pedagogický talent, který je velmi důležitý pro předávání informací. Já jsem se stal instruktorem tak, že mě oslovilo Centrum Paraple, jestli si nevezmu na jeden zkušební týden partu tří klientů a klientek. A na základě toho mě pak oslovili, jestli už tam nechci zůstat, což jsem s velkou radostí přijal, protože to byl můj dávný tajný sen.

Takže i kdyby se vám nestal úraz, směřoval byste k pedagogice?
Do pedagogické roviny jsem se nikdy netlačil, nicméně si myslím, že kdybych byl učitelem, bavilo by mě to. A díky této práci učitelem tak trochu jsem. *(úsměv)*

Jaké sny jste měl v těch 16 letech?
Úraz se mi stal v době, kdy jsem byl v prváku na střední škole na stavebce. Moje tehdejší sny? Úplně přirozené tomu věku. Mít super holku, chodit na party, užívat si čas s kamarády, chodit na brigádu, abych si vydělal peníze na všechny tyhle srandy. Dokončit střední a pokračovat dál ve studiu nebo jít klidně do práce, pokud by byla dobrá nabídka. Mé sny byly poměrně krátkodobého horizontu.

Hodně snů jste si postupně splnil. Máte přátele, manželku, dvě malé děti, smysluplné zaměstnání… Instruktor soběstačnosti je práce na celý úvazek?
Momentálně jo. Nejdřív jsem byl dva roky v Hvězdném bazaru, což bylo tréninkové pracoviště. Pak jsem se posunul, i díky kontaktům s Českou asociací paraplegiků, do Datartu, kde jsem pracoval dva roky v marketingu. Souběžně s tím jsem začal pracovat ještě v Parapleti na půl úvazku. Pak jsem jel jednou právě do Datartu. Když jsem jezdil po Strakonické do práce, do Datartu to bylo rovně. A do Paraplete doprava na Jižní spojku. A jednou jsem si tak uvědomil, že už nechci jet rovně, ale jen doprava. Rovně jsem sice musel, ale jakmile jsem dojel do práce, řekl jsem si, že tady moje role končí, že chci pokračovat už jen v Parapleti. Podal jsem výpověď a přesunul se na větší úvazek do Centra Paraple.

Zaujalo mě, že jste se ženil 1. června. Byl pro vás tento den – například jako Mezinárodní den dětí – výjimečný? Nebo jste se potkali s manželkou poprvé v tento den?
Ne, 1. června na chalupě, kde jsme měli svatbu, bylo zrovna volno. Ale když jste zmínila to datum… S manželkou máme jedno takové silné datum – 4. srpna 2014. To ráno jsem si přečet SMS, že mi zemřela babička. A ten den jsem také jel na cyklistický kurz s Centrem Paraple, kde jsem potkal budoucí manželku. Jiskra nepřeskočila hned, to ne. Ale setkali jsme se tam a pak jsme se postupně začali sbližovat. Vztah z toho byl až o několik měsíců později.

Je vaše manželka fyzioterapeutka?
Ano, je fyzioterapeutka. *(úsměv)*

Napadlo mě to, protože znám několik lidí na vozíku, kteří si našli své životní partnery v rehabilitačním ústavu nebo v nemocnici. Čím si to vysvětlujete?
Fyzioterapeutky a ergoterapeutky, zdravotní sestry… Pro ně jsou vozíčkáři normální lidi. Není to vozíčkář, je to prostě Jirka nebo Honza nebo kdokoli další. Není tam ten efekt toho vozíčkářství jako pro člověka, který se s lidmi na vozíku běžně nesetkává. To je asi klíčový prvek, proč mají lidé na vozíku vztahy z rehabilitačního prostředí.

Říkal jste, že to s vaší ženou nebyla láska na první pohled, že jste si k sobě hledali cestu. Měla předtím vaše manželka zkušenost, že by třeba chodila s nějakým klientem na vozíku?
Vůbec. Tehdy tam byla jako dobrovolnice. S vozíčkáři se zúčastnila jednoho kurzu a předtím měla v Parapleti možná nějakou praxi, ale jinak ne.

Když jsem se bavila s několika kamarády, říkali mi, že je pro ně často náročné oddělit vztah od pomoci, od asistence. Máte to stejně?
Oddělit tyto dvě role je extrémně důležité. Znám poměrně dost vztahů, kde je hlavní pečující osoba partnerka nebo partner. Ve vztahu jim to funguje. Myslím si ale, kdyby se udělal nějaký větší výzkum, vyjde z toho, že většina vztahů toto nezvládne. Velmi dobře jsem to věděl od kamarádů a známých, kteří v té situaci byli a všichni říkali to samé, že se to musí oddělit. Proto jsme od začátku tyto roviny velmi striktně oddělili. Manželka mi samozřejmě pomáhá, když je to nutné, zvládne víc práce doma i na zahradě, ale samotnou osobní asistenci mi dělá jenom ve výjimečných případech.

„To, že jsme jeli na handbiku,nám často pomohlo v tom dostat se blízko k lidem v zahraničí. Pozvali nás k sobě domů, na večeři… Kamarád říkal, že cestovat s vozíčkářem je snadnější cesta do srdcí lidí.“

Vy jste známým tím, že máte handbike, na kterém jste projel Island, Irán, Izrael, Maroko… Potřebujete jezdit na handbiku, abyste překonával sám sebe?
Na handbiku jsem neseděl asi tři nebo čtyři roky. Děti jsou velký game changer v životě člověka – ať už je člověk na vozíku nebo ne. V době, kdy jsem expedice podnikal, to bylo diametrálně odlišné od mé současné situace. Byl jsem single, měl jsem spoustu kamarádů, kteří v té době studovali a měli dost volného času se mnou někam vyrazit, takže prostor podnikat expedice byl velký. Za současné situace by pro mě bylo extrémně těžké dát to dohromady tak, aby to bylo komfortní pro všechny zúčastněné strany. Přeji si ale takové akce dělat, až budou děti větší. Na společné dobrodružné akce se už moc těším.

Expedice jste dříve podnikal se dvěma kamarády, kteří neměli žádný handicap, ale přesto jezdili také na handbiku. Z vašich cest jsem viděla různá videa, na kterých jste někam dojeli a ti dva kamarádi vstali z handbiku… Nebylo to pro lidi matoucí, že jste jediný, kdo zůstává sedět?
Myslím, že když vstali, tak ti, kteří nás pozorovali, pochopili, že vstali proto, aby mi pomohli nebo něco vyřešili. Ale samozřejmě kluci párkrát museli hrát, že jsou vozíčkáři. Seděli v handbiku a někdo za nimi přišel a začal je třeba hladit nebo jim říkat, jací jsou borci… Radši seděli, nechali toho člověka popřát nám šťastnou cestu, počkali, až odešel, aby měl dobrý pocit a až pak vstali. Nebo jsme radši rovnou jeli dál… *(smích)*

Zažil jste situace, kdy jste se třeba někde bál, že by mohlo dojít ke kolizi s auty?
Podle videí, která máme na internetu, by se opravdu mohlo zdát, když jsme projížděli Palestinou, že to mohlo být hodně nebezpečné. Ne kvůli kultuře, neprojížděli jsme Gazou, ale Palestinou, která je kousek od Jeruzaléma na sever. Byl tam fakt obrovský provoz, takže to mohlo vypadat, že je to nebezpečné, ale reálně ta auta o sobě věděla. A o nás také. Když jsme projížděli, paradoxně jsme strach vůbec neměli. Kde jsme však měli strach, to bylo v Maroku v horách, kde nasněžilo a my jsme na to vůbec nebyli připravení. Navíc byla blbá situace, že nás nikdo nechtěl ubytovat, protože měli zakázané ubytovávat cizince. Museli jsme řešit, co budeme dělat. A v té chvíli jsem byl už téměř zmrzlý.

A byly naopak i pohodové chvíle?
Všechny cesty byly extrémně náročné, ale zároveň všechny skvělé. Na každé cestě byla spousta momentů, které byly fakt těžké, ať už fyzicky nebo

psychicky. Vždy to však převážily extrémně silné zážitky. Expedice mě neuvěřitelně posílily a dodaly mi v životě sebejistotu, kterou jsem možná tehdy tolik neměl.

Častokrát, když jsem jela autobusem, který míjel někoho na handbiku, cestující s úžasem komentovali, na čem to dotyčný jede. Setkával jste se s takovým zájmem i v zahraničí?
Myslím, že jsme byli zajímaví především tím, že jsme s sebou měli spoustu věcí. Středem pozornosti jsme tak byli vždy a všude. Někdy to bylo samozřejmě trochu nepříjemné, protože jsme chtěli i nějaký svůj klid. A třeba kvůli zájmu jsme ho neměli… Na druhou stranu nám to často pomohlo v tom dostat se blízko k lidem v zahraničí. Pozvali nás k sobě domů, na večeři… Kamarád říkal, že cestovat s vozíčkářem je snadnější cesta do srdcí lidí. Brali jsme to proto spíše jako benefit pro poznání místní kultury v jednotlivých zemích. Ale určitě handbike není tolik viditelný a pro spoustu lidí to může být věc, se kterou se setkají poprvé. A to, že se diví, je v pořádku. Je to jako když vidí člověk něco nového poprvé v životě. Dneska jsem jel po Jižní spojce a viděl jsem tam úplně mini elektromobil. Bylo to asi nejmenší auto, které jsem kdy viděl. A také jsem se za ním otáčel…

Až budou vaše děti větší, vrátíte se k expedicím, k handbiku?
Ano, jednou bych se rád vrátil k většímu cestování. Na handbiku si to ale už nedokáži představit – s ohledem na věk. Bylo by to také asi nad mé síly. Čas na cestách bych již chtěl trávit hlavně s manželkou. Líbilo by se mi mít nějaký karavan nebo obytné auto, se kterým vyrazíme do zahraničí tak, jak to dělá půlka Německa.

„Handbike může být pro spoustu lidí věc, se kterou se setkají poprvé. A to, že se diví, je v pořádku. Je to jako když vidí člověk něco nového poprvé v životě. Dneska jsem jel po Jižní spojce a viděl jsem tam úplně mini elektromobil. Bylo to asi nejmenší auto, které jsem kdy viděl. A také jsem se za ním otáčel…“

Jak vás role tatínka dvou malých dětí změnila?
Nevím, jestli změnila mě, ale určitě mi změnila život. Této nové role jsem se poměrně bál, byl to jeden z mých velkých strachů společně se stárnutím. Mít děti je ale skvělé. Malé děti neřeší vůbec to, že mají tátu na vozíku, oni s tím vyrůstají, jsou s tím absolutně v míru. Mám děti ve věku dva a čtyři roky. Ale samozřejmě počítám s tím, že až budou větší, začnou chodit do školy, mohou se setkat s nepříjemnými poznámkami od spolužáků nebo okolí. Teď to neřeším, teď vidím, že je to v pohodě, ale chápu, že strach, který jsem měl, se může ještě stát přítomným. Ale teď není. Teď jsem nadšeným otcem. Když to porovnám s jinými otci, kteří jsou fyzicky zdraví, rozdíl tam je určitě v péči o děti. Já si s malým dítkem fakt netroufl být sám. O úplně malé, několikaměsíční miminko, se nepostarám. Ale když to vidím kolem sebe, tak málokterý chlap zastane v těch začátcích větší péči. Matky se přirozeně o miminka bojí. Má role byla klíčová v tom být přítomen. Role otce se samozřejmě zvyšuje se stárnutím dítěte, už s ním mohu dělat různé srandy. Zhruba od roku a půl věku dítěte už nepozoruji, že by vozík byl nějaký zásadní limit.

Říká se, že nejen prací je člověk živ… Vy však máte krásnou práci, jste v ní spokojený… Je pozice instruktora soběstačnosti něčím, co byste si dovedl představit dělat celý život?
Nedávno jsem o tom zrovna přemýšlel. Jak jste říkala, že chlapi v sobě mají asi tu potřebu se někam posouvat, tak i já mám občas takové tendence si říkat, že bych si měl možná najít práci, kde budu lépe zaplacený, práci, kterou budu mít blíž k domovu… Ale pokaždé, když přijedu do Paraplete – a takto silně jsem se rozhodoval třikrát za těch deset let, co tam jsem – že to nejdůležitější je, že tam jsem tím, kým jsem chtěl být… A takhle to má asi být…

SPOLEČNĚ NA POMOC RODINÁM V TÍSNI

Text Tereza Kopelentová, foto Archiv Josefovy rodiny

Letošní 8. ročník Běhu dobré vůle opět pomáhá rodinám, které se ocitly v náročné životní situaci. Přinášíme vám příběh jedné z nich – desetiletého Josefa a jeho rodiny, kterým letos společně pomůžeme.

Josef žije s Downovým syndromem, epilepsií, svalovou hypotonií a projevy poruchy autistického spektra. Potřebuje stálou péči svých nejbližších a bez jejich pomoci se neobejde. Přesto je pro něj pohyb důležitou součástí života.

Miluje pobyt venku, sport a společné výlety. S rodiči a mladším bratrem vyráží na dlouhé procházky i cyklovýlety. Právě společné aktivity mu přinášejí radost, nové podněty a podporují jeho další rozvoj.

Zapojit Josefa do oblíbených aktivit je ale pro rodinu stále složitější. Jeho současný sportovní kočárek už mu nestačí – vyrostl z něj a potřebuje nový vozík, který mu poskytne potřebnou oporu, bezpečné uchycení a umožní mu zvládnout i náročnější terén.

„Jízda na kole v cyklovozíku začíná jeho radostí. Když vidí, že někam pojedeme, tak se neobratně začne tlačit do vozíku. Je to radost nejen pro něj, ale i pro nás, když vidíme, jak se dívá, jak vnímá své okolí, dělá radostné pohyby a celkově se klidní," popisují Josefovi rodiče.

Pro Josefa nový vozík neznamená jen praktickou pomůcku. Znamená možnost být venku, objevovat svět kolem sebe a dál sdílet společné chvíle se svou rodinou.

Právě takovým rodinám letos pomůžeme. Každý, kdo se běhu zúčastní, i každý, kdo přispěje do sbírky, tak může pomoci rodinám zvládnout situace, na které samy nestačí. Děkujeme za vaši dobrou vůli.

OHLÉDNUTÍ ZA CENOU OLGY HAVLOVÉ 2026

Text Tereza Kopelentová, foto Anna Šolcová

Letošní udílení Ceny Olgy Havlové se neslo v duchu připomínky 30 let od odchodu zakladatelky nadace Olgy Havlové.

Hlavní ocenění, Cenu Olgy Havlové, získala **MARIE SVOBODOVÁ.** Paní Svobodová působí od roku 2016 ve Sdružení Neratov jako asistentka lidí se zdravotním a sociálním znevýhodněním. Přestože sama čelí vážným zdravotním obtížím spojeným s Bechtěrevovou nemocí, dlouhodobě pomáhá druhým s mimořádnou energií, empatií a nasazením. Ve své práci podporuje deset zaměstnanců se základním vzděláním či absolventy pomocných škol, vede je k samostatnosti, pracovním návykům i větší odpovědnosti. Mnohým z nich pomohla vůbec poprvé vstoupit do pracovního procesu.

Cenu veřejnosti v rámci Ceny Olgy Havlové si odnesl **JIŘÍ ČELOUD.** Po úrazu míchy v šestnácti letech, který mu po nešťastném skoku do vody způsobil částečnou kvadruplegii, se Jiří Čeloud rozhodl přijmout svou životní situaci aktivně. Spolu s přáteli založil projekt 3 Handbikes a absolvoval náročné expedice napříč Izraelem, Islandem, Marokem či Íránem. Od roku 2017 působí jako instruktor soběstačnosti v Centrum Paraple, kde pomáhá lidem po poranění míchy zvládat každodenní život a znovu získávat sebevědomí i samostatnost.

Slavnostní večer v Technologickém centru UMPRUM moderovala herečka a zpěvačka **Bára Barabáš Štěpánová.** Večer doprovodilo vystoupení našich stipendistů **Lindy Maxové** a **sourozenců Konečných.** V kinosálu Technologického centra UMPRUM jsme také uvedli krátký dokument se vzpomínkami na Olgu Havlovou, který jsme připravili k 30. výročí jejího odchodu spolu s jejími přáteli a spolupracovníky.

Záštitu nad událostí převzaly tři významné osobnosti: **Miloš Vystrčil,** předseda Senátu Parlamentu ČR, **Eva Pavlová,** manželka prezidenta České republiky, a **Kateřina Šimáčková,** soudkyně Evropského soudu pro lidská práva.

Hlavní mediální partneři:

Český rozhlas

DENÍK N

Mediální partneři:

RADIO 1

Partneři:

ČSOB

MINET ELEKTRO

Mountfield

Rückl

COPY GENERAL

MODEL

PŘÍBĚH IRENY PSCHORNOVÉ

ŽENA, JEJÍŽ STOPA DOBRA SE OTISKLA DO PROJEKTŮ NADACE OLGY HAVLOVÉ

Text Veronika Širc

Některé příběhy nekončí posledním výdechem… Naopak. Teprve po odchodu člověka se často ukáže, jak hlubokou stopu po sobě zanechal…

Takový je i příběh Ireny Pschornové. Ženy, která se narodila v Číně, vyrůstala v Praze, na pár let se jejím domovem stala Austrálie, aby se vrátila zpátky na místo, které považovala za domov. Do našeho stověžatého hlavního města.

Irena žila velmi skromně. Během života nerozhazovala. Finanční prostředky dávala pouze do cestování. Vášně, díky které poznávala nové přátele po celém světě. Vášně, díky které žila.

Na život své tety zavzpomínala pro Výbor dobré vůle – Nadaci Olgy Havlové její australská neteř Helen McMullan.

Když jsme se s Helen McMullan spojily přes on-line a zeptala jsem se, jakou má první vzpomínku na svou tetu – sestru jejího tatínka, neváhala ani chvilinku. Dokonce jsem z jejího vyprávění měla pocit, jako by se vzpomínkami přenesla zpátky o desítky let a byla to zase ta malá Helen – pětiletá holčička – kterou přijela navštívit její teta Irena.

„Moje úplně první vzpomínka na tetu je v tatínkově fotografickém studiu. Pomáhala mu tam. Jako kreslířka měla mimořádně dobré oko pro detail, pro výběr těch nejlepších fotografií. Vzpomínám si, jak jsem soboty trávila s tetou Irenou ve studiu. Pozorovala jsem ji při práci, povídaly jsme si. Tenkrát to byly obyčejné dětské chvíle, ale nyní, po desítkách let, se pro mě změnily v jednu z nejcennějších vzpomínek,“ usmívá se Helen.

Když Helen pokračuje ve vyprávění, je z ní najednou cítit smutek… Teta Irena, kterou měla malá Helen tak ráda, pocítila stesk po domově. A to tak velký, že přestože jí v Praze nic nezůstalo, vzala z Adelaide jedno zavazadlo, rozloučila se s rodinou svého bratra a vrátila se zpátky do Čech.

Irena se narodila v roce 1927 v osadě Suj-Fen-Ho, tehdy v Mandžusku, dnes v Číně.

„Přestože se teta v podstatě neměla kam vrátit a v Praze zase začínala od nuly, nemohla jinak. Mluvila o tom, že se jí stýská po českých horách, historických pražských uličkách i typických českých jídlech.“

Kuřátko s batohem

Když Irena odjížděla z Adelaide, Helen jí nakreslila malé kuřátko s velkým batohem. Pro malou Helen

to byl symbol odjíždějící tety, která se jen s jedním batůžkem vrací zpátky do své vlasti…

„Jaké pak bylo mé překvapení, když jsem ve 24 letech přijela za mou milovanou tetou Irenou – a ona tu mou kresbu kuřátka měla přilepenou na dveřích své ložnice,“ říká s něžností v hlase Helen.

Za tetou do Prahy přijela na dva týdny. Bylo to nezapomenutelných čtrnáct dní, během kterých ji teta vzala na místa, která sama tolik milovala.

Čas spolu strávily na Vyšehradě, Bertramce, Karlově mostu, Kampě… Toulaly se uličkami staré Prahy a zastavily se i v hospůdce, kterou navštěvoval její tatínek, když také žil v Praze.

„Uvědomovala jsem si už tehdy, že každá chvíle s tetou je vzácná. Chtěla jsem na ni mít co nejvíce vzpomínek, a tak jsem si ji všude chtěla fotit. Ale jestli teta něco nesnášela, tak to bylo focení. Vždycky si dala ruku před obličej, abych ji nemohla vyfotit,“ směje se Helen.

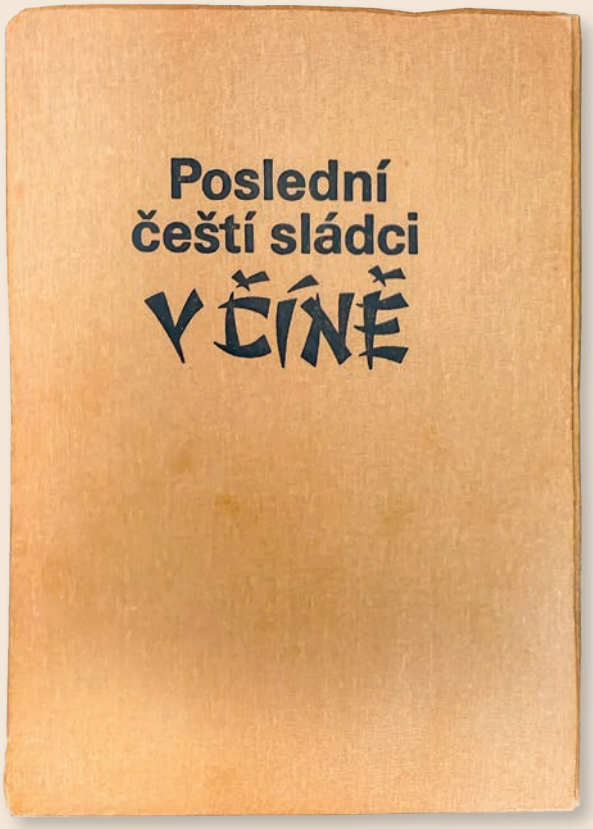

Své vzpomínky na dětství strávené v Číně vydala paní Irena společně se svou sestrou knižně v roce 1989.

Legendární kuře na paprice

Když se s Helen bavíme o vlastnostech její tety Ireny, na prvním místě bez přemýšlení vyzdvihuje pohostinnost.

„Ve svém malém bytě měla takovou malinkatou kuchyň. Ale dokázala v ní uvařit neuvěřitelné množství jídla! Ke snídani byla vždy polévka, čerstvý chléb, studená masa, sýry… Nikdy v životě už jsem neviděla tolik jídla pohromadě,“ usmívá se Helen, která také vzpomíná i na jedno teplé jídlo, které ji naprosto okouzlilo.

„To české kuře na paprice s knedlíky… To bylo fantastické!“

Co měla Helen s tetou Irenou společné? Hlavně vášeň pro cestování. O tom si dovedly povídat dlouhé hodiny.

„Navštívila jste také její rodnou Čínu?“ zajímá mě. Ale Helen kroutí smutně hlavou.

„Tam jsem se moc toužila podívat. Dokonce jsme měli s rodinou už cestu naplánovanou, ale COVID nám to zhatil. Nakonec jsme místo toho letěli do Anglie. Ale je pravda, že jednou bych se chtěla vypravit na místa, kde se narodil můj tatínek a teta. Cesta do severní Číny mě moc láká. Chci poznat místa z její knihy Poslední čeští sládci… Věřím, že toto dobrodružství na mě ještě čeká.“

Skromná. A nesmírně velkorysá

Teta Irena žila podle Helen velmi skromně. Proto nejen ji, ale celou její rodinu v Adelaide překvapilo, když po jejím odchodu zjistila, že jim zanechala velký finanční obnos.

„Byla jsem opravdu překvapená, kolik za svůj život – přestože cestovala – dokázala našetřit peněz. Přestože neměla děti, dokázala žít život naplno, mít spoustu přátel… Když jsme se dozvěděli, že odešla… A zjistili jsme, jak velkorysá k nám byla… Opravdu jsme byli překvapeni. Co mě ale naopak vůbec nepřekvapilo – že naše teta myslela na Nadaci Olgy Havlové. Chtěla, aby její odkaz žil v pomoci lidem, kteří v životě neměli tolik štěstí,“ říká Helen, která sama pracuje jako sociální pracovnice a pomáhá právě znevýhodněným rodinám.

Helen zmiňuje, že v Austrálii je běžné, že lidé ve svých závětech myslí na různé neziskové organizace.

„Třeba moje maminka věnovala část peněz ve svém odkazu organizaci, která pomáhá zvířatům. Celý život milovala – hlavně čtyřnohá – zvířátka. Jejím životem prošlo několik pejsků… A stejný způsob jednou zvolím i já. Nejen proto, kde pracuji. To jsme měly s tetou stejné. Není mi lhostejný osud lidí, kteří jsou v nouzi.“

Odkaz, který přetrvá

Irena celý život žila skromně. Její odkaz je však velký. Nejen symbolický.

Naopak symbolicky dnes můžeme nahlížet na Heleninu kresbu malého kuřátka s batohem, který si její teta Irena pečlivě během svého života střežila.

Tenkrát tato kresba symbolizovala cestu milované tety z Austrálie zpátky domů. Dnes může připomínat i jinou cestu – cestu dobra, které se vydalo na svou další pouť. Protože některé příběhy opravdu nekončí posledním výdechem. Často teprve poté začíná jejich nejdůležitější kapitola. Cesta pomoci potřebným…

VÝBOR DOBRÉ VŮLE
nadace Olgy Havlové

Vážení všichni,

kdo jste po boku naší milované paní Olgy pracovali, prosím položte na chvíli na její stůl moji růži, jako výraz nesmírné úcty především k její přímočarosti - tak vzácné vlastnosti v naší zemi.

Dopisy Olze nejprve psával její muž, ale potom, když se národu vrátila svoboda a lidská práva, dopisy Olze byly psány znovu. Nyní je psal již ne jen její manžel, ale obyčejní lidé, kteří ji prosili o vyřešení jejich bolestných problémů.

Já jsem ji prosila v květnu 1993 o pomoc k přimětí Obvodního úřadu Praha 1 - k odstranění špíny a nevkusu s tzv. místa piety před sochou sv. Václava.

Její reakce ?

Okamžitě věc p ř i m o č a ř e vyřešila bez vytáček :"Obraťte se na...

Okamžitě pochopila, že oroduji za projev úcty k JANŮM.

Dopisů Olze VÝBOR DOBRÉ VŮLE má na tisíce, že?

Paní Olga patří k těm lidem; ublížili jen jednou, ... když překročili hráz věčnosti.

Pschornová

Irena Pschornová-Urbanová

Osobně jsem se s paní Olgou Havlovou nesetkala, ale když jsem měla pocit, že by měla vědět jak pokročila věc JANOVÁ, tak jsem ji psávala takové VRBO-DOPISY, jak jsem je nazvala. Byly to dopisy s prosbou, aby na ně neodpovídala, že jsou jen vrbo-šeptací. Poslední byl předán v podatelně dne 28.12.1995. Věděli jsme, že paní Olga byla léčena /nevěděli důvod/ radovali jsme se, že se z nemocnice vrátila, a že tedy je opět zdráva.

Praha, 29.1.1996

Paní Irena léta usilovala o důstojnou připomínku Jana Palacha a Jana Zajíce na Václavském náměstí. Obracela se na řadu institucí a sama pečovala o pietní místo. Její prosbu vyslyšela až Olga Havlová.

OHLÉDNUTÍ ZA SMETANOVOU LITOMYŠLÍ

BENEFICE NA SMETANOVĚ LITOMYŠLI VYNESLA VÍCE NEŽ MILION KORUN NA POMOC SENIORŮM

Text Tereza Kopelentová, foto František Renza, Majda Slámová

Více než milion korun se podařilo vybrat na podporu seniorů z Litomyšle a okolí během benefičního koncertu Velké finále Národního festivalu Smetanova Litomyšl. K úspěchu sbírky významně přispěli také prezident České republiky Petr Pavel a jeho manželka Eva Pavlová, kteří věnovali 150 tisíc korun. Celkový výtěžek dosáhl 1 089 814 korun.

Sbírka byla součástí závěrečného koncertu Velké finále – Italská filmová noc, kterým vyvrcholil letošní ročník Národního festivalu Smetanova Litomyšl. Přispívat mohli návštěvníci festivalu při nákupu vstupenek i diváci a posluchači benefičního přenosu České televize a Českého rozhlasu

„Děkuji ze srdce všem dárcům, kteří se rozhodli podpořit sbírku na pomoc seniorům. Jejich štědrost a solidarita pro nás znamenají nejen konkrétní pomoc, ale také důležité ujištění, že na seniory, kteří se mohou ocitnout v těžké životní situaci, naše společnost nezapomíná. Právě dnes, kdy stále více seniorů čelí samotě, nejistotě a rostoucím životním nákladům, je každá pomoc a projev lidské sounáležitosti nesmírně důležitý," říká Monika Granja, ředitelka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

Před závěrečným koncertem festivalu mohli návštěvníci navštívit také Den Dobré vůle s ADFORS v Klášterních zahradách v Litomyšli. Ten nabídl příležitost dozvědět se více o životě seniorů. Na doprovodné scéně Festivalových zahrad se představili zástupci Charit z Litomyšle, Dolního Újezdu, Nových Hradů a Poličky, Domova Vendolí a hospicové péče Bílá holubice, kterým pomůže výtěžek sbírky. Návštěvníci si mohli vyzkoušet například gerontooblek, který simuluje fyzická omezení spojená se stárnutím, nebo speciální brýle napodobující různé oční vady.

Významní partneři sbírky:
Generali Investments CEE, investiční společnost, a.s., Národní festival Smetanova Litomyšl, Kocián Šolc Balaštík, advokátní kancelář, s.r.o., SAINT-GOBAIN ADFORS CZ, s.r.o., Česká televize, Český rozhlas, Česká spořitelna, a.s., Dino Toys s.r.o.

PŘIPOMÍNKA 30 LET OD ODCHODU OLGY HAVLOVÉ

Letos si připomínáme 30 let od odchodu Olgy Havlové. V průběhu roku jsme si její odkaz připomněli hned několikrát. V červnu v Kostele Panny Marie před Týnem sloužil za naši zakladatelku bohoslužbu emeritní biskup Václav Malý. Součástí mše bylo také hudební vystoupení Anety Langerové, která zazpívala Píseň pro Olgu a Modlitbu pro Martu spolu se sborem Maranatha Gospel Choir. Ve vzpomínkovém duchu se neslo také letošní slavnostní předávání Ceny Olgy Havlové. Odkaz Olgy Havlové připomene také podzimní spot v České televizi.

SPOLU S NADACÍ OSF JSME SPUSTILI PROGRAM EEA CIVIL SOCIETY FUND

Více než půl miliardy korun na podporu demokracie a rozvoj občanské společnosti – to přináší program EEA Civil Society Fund, který jsme v květnu spustili v konsorciu s Nadací OSF s podporou Fondů EHP a Norska. Program si klade za cíl posílit českou občanskou společnost tak, aby byla dlouhodobě udržitelná, sebevědomá a schopná přispívat k odolnosti demokratického státu. První projektové granty už jsou v plném proudu a my se těšíme na projekty, které díky programu vzniknou.

NOVÁ SPOLUPRÁCE SE ZNAČKOU BOHÉMA

Trička, kalendář na rok 2027, sešity, plátěné tašky i tužky – to vše přináší naše nová spolupráce se značkou Bohéma. Kolekce inspirovaná Olgou Havlovou připomíná její přístup k pomoci druhým: věci není potřeba zbytečně komplikovat, důležité je pomoci tam, kde je to právě potřeba. Hlavním motivem kolekce je fotografie Olgy Havlové od Dagmar Hochové. 15. října pak také pokřtíme kalendář s doposud nezveřejněnými fotografiemi Olgy Havlové od Dagmar Hochové.

DOBROČINNÉ BUBLINY ČSOB

Již podruhé jsme se zapojili do projektu Dobročinné bubliny ČSOB, v rámci kterého mohou zaměstnanci strávit příjemné odpoledne se sklenkou prosecca a zároveň podpořit dobrou věc. Výtěžek akce směřoval na náš Fond vzdělání, jehož je ČSOB dlouholetým partnerem. Máme velikou radost, že se akce zúčastnili také vrchní ředitel a člen představenstva ČSOB Marek Loula a šéf strategie a HR Tomáš Jaroš.

OPEN HOUSE PRAHA A FESTIVAL AMBASÁD

Také letos jsme se již potřetí zapojili do festivalu Open House Praha i Festivalu Ambasád Food and Culture. V rámci festivalu Open House Praha, který se konal v květnu, jsme umožnili návštěvníkům nahlédnout do prostorů našeho sídla na Senovážném náměstí v Praze. Dne 6. června jsme se již tradičně představili také na Festivalu Ambasád Food and Culture. Na našem stánku jsme návštěvníkům přiblížili naše projekty, aktivity a práci, které se dlouhodobě věnujeme. Děkujeme všem, kteří se za námi přišli podívat!

Text Tereza Kopelentová,
foto Anna Šolcová, Marcela Zatloukal Juříčková, Archiv VDV

Češi a Češky darovali ve svých závětích jen za poslední rok desítky milionů korun na dobročinnost. Díky těmto darům může i naše nadace pomáhat seniorům, dlouhodobě nemocným a umírajícím.

Tuto velkorysost připomíná již tradičně Měsíc dobročinné závěti, který odstartuje 13. září na Mezinárodní den závěti. Kampaň je především výrazem díků všem, kteří se rozhodli odkázat část svého majetku potřebným a tím proměnit svou vůli v naději na lepší život někoho dalšího.

Více informací najdete na www.zavetpomaha.cz

KALENDÁŘ AKCÍ

3. ZÁŘÍ	›	Začátek kampaně Měsíc dobročinné závěti
15. ZÁŘÍ	›	Spuštění výzvy Daruj srdce pro středoškolské studenty (uzávěrka přihlášek 30. září)
24. ZÁŘÍ	›	7. ročník Golfu dobré vůle v Albatross Golf Resort
7. ŘÍJNA	›	Seminář pro pediatry ve spolupráci s organizací Nevypusť duši
15. ŘÍJNA	›	Křest nového kalendáře s dosud nepublikovanými fotografiemi Olgy Havlové od Dagmar Hochové
31. ŘÍJNA	›	Uzávěrka přijímání žádostí pro lékaře do programu Salcburské semináře
31. ŘÍJNA	›	Uzávěrka žádostí o podporu v rámci programu Sasakawa Asthma Fund
17. LISTOPADU	›	Stánek VDV bude součástí Občanského sektoru Korza Národní 2026
19. LISTOPADU	›	Slavnostní vyhlášení 7. ročníku středoškolské výzvy „Daruj srdce“ a beseda se zapojenými studenty pod záštitou primátora hl. m. Prahy
6. PROSINCE	›	Adventní koncert dobré vůle, v Pražské křižovatce pod záštitou paní Evy Pavlové. Koncert ve prospěch VDV pořádá advokátní kancelář Kocián Šolc Balaštík ve spolupráci s Národním festivalem Smetanova Litomyšl